

»argumentorum pondere confirmari oportet.» Et Bischof professor Chimiae Bonni assertit (1) «geologiam in suis essentialibus »futuram esse semper hypotheticam.» Praeterea supponunt, sed non probant causas naturales eadem lege ac uniformiter ut nunc suos effectus produxisse, ac tandem nimis facile ex minima parte orbis terrae explorata, nempe ex decies millesima terrae habitabilis, ad intimam structuram et genesim totius orbis explicandam procedunt (2). Non ergo improbabiliter, ut aliqui volunt, adhuc pro avita sententia suffragium ferunt Fabre d'Envieu, Bosizio S. J., Gotti, Laurent cappucinus, Sorignet profes, theolog. Parrisiis, Emin. Card. Mazella et alii (3).

3. Ex hac brevi sententiarum expositione clare elucet secundam fidei non adversari. An vero tertiae praeferenda sit, pendet ab evidenti vel probabiliori factorum geologicorum ratione, quamobrem ne rebus pure physicis à scopo nostro retardemur, statim questionem de hominis origine aggredimur, ubi «falsi nominis »scientiam» proscribere habemus «ne quis decipiatur per philosophiam et inanem fallaciam (4).»

CAPUT I.

De hominis origine.

ARTICULUS I.

De primi hominis creatione.

THESIS I.

Primus homo a Deo conditus est.

4. Nota. Impugnant hanc thesim pantheistae ac materialistae hodierni, qui non secus ac antiqui putant «homines in omnibus terris et agris tanquam fungos esse generatos (5).»

5. Thesis est de fide catholica et prob. 1.º Concil. Vaticanum (6) ut doctrinam, quam «Catholica Apostolica Romana Ec-

(1) Apud Reusch. *La Bible et la nature*. Lec. 4.—(2) Reusch. *La Bible et la nature*.—(3) Conf. Mazella *De Deo creatore*; P. Mendive. *La Religion vindicada*; P. Mir *La Creación*, etc., etc.—(4) Vatic. *De fide*, c. 1.—(5) Lact. *Divin. instit.* L. 7, c. 4.—(6) *Const. de Fide*, c. 1.

»clesia credit et confitetur» tradit: «solus verus Deus... simul ab »initio temporis utramque de nihilo condidit creaturam, spiritualem et corporalem, angelicam videlicet et mundanam, ac deinde »humanam quasi communem ex spiritu et corpore constitutam.» Eandem veritatem praedefiniverat Concil. Lateranense IV, c. *Firmiter*.

2.º Ex Sacra Scriptura, Genes. (1). *Et creavit Deus hominem ad imaginem suam... Formavit igitur Dominus Deus hominem de limbo terrae, et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae, et factus est homo in animam viventem... Immisit ergo Dominus Deus soporem in Adam; cumque obdormisset, tulit unam de costis ejus, et replevit carnem pro ea. Et aedificavit Dominus Deus costam, quam tulerat de Adam, in mulierem; et adduxit eam ad Adam. Ad hanc hominis formationem alludit Job. (2). Similiter David (3). Breviter Ecclesiasticus (4). *Deus creavit de terra hominem; et secundum imaginem suam fecit illum.* Dubitari ergo nequit primum hominem a Deo creatum esse.*

6. 3.º Patres hanc veritatem uno ore testati sunt. S. Hieronymus (5). «Credat quispiam in conditorem Deum? Non potest credere, nisi prius crederit de sanctis ejus, vera esse quae scripta sunt: Adam a Deo plasmatum, Evam ex costa illius et latere fabricatam...» S. Augustinus (6). «De terrae pulvere Deus »fixit hominem: eadem terra, omnisque terrena materia omnino »de nihilo est, animamque de nihilo factam dedit corpori, cum factus est homo.» Lactantius (7), qui praeterea notat etiam gentiles quamvis obscure primam ab alio hominis formationem cognovisse: «Tum fecit (Deus post creationem aliarum rerum) ipsi »sibi simulacrum sensibile, atque intelligens, id est, ad imaginis »sui formam, qua nihil potest esse perfectius: hominem figuravit »ex limo terrae, unde homo nuncupatus est, quod sit factus ex »humo... De hac hominis fictione poetae quoque, quamvis corrupte, tamen non aliter tradiderunt: namque hominem de luto a Prometheo factum esse dixerunt. Res eos non fecellit, sed nomen artificis (8).»

7. 4.º Ratio dictat, effectum non superare naturaliter virtutem suae causae ac quotidiana experientia demonstrat lapidem non gignere plantam, plantam non edere animal, hominesque non nisi ex hominibus nasci; ergo nisi omnibus, constantibus et universalibus naturae effectibus vis manifestandi suam causam adimatur, vel irrationabiliter aliquis effectus admittatur virtutem suae causae

(1) L. 27; II, 7, 21, 22.—(2) X. 8, 9.—(3) Ps. CII, 14.—(4) XVII, 1.—(5) *In ep. ad Philem*.—(6) *Li. 14 de civit. Dei*, c. 11.—(7) *L. 7, Div. inst.* l. 2, c. 11.—(8) Conf. Mir J. *La Creación* día 6, c. 11.

excedens, deveniendum est ad primum aliquem hominem ab auctore naturae seu Deo creatum. *Conseq.* prob. Series infinita causarum productarum est impossibilis (1). Ergo primus homo non potest esse ab alio homine. Atqui si non potest esse ab alio homine est à Deo, cum homo sit ens supremum huius mundi corporei et virtus Angeli non se extendat (2) ad substantiam corpoream efficiendam ac multo minus ad animam creandam (3). Ergo restat, primum hominem non nisi à Deo naturaliter creati potuisse.

THESIS II.

Protoparentum corpora immediate a Deo formata sunt.

8. Nota. I. Circa res mundanas multiplex Dei actio considerari potest; creatio, qua res ex nihilo sui et subjecti factae sunt; conservatio, qua res in suo esse perseverant; concursus, quo Deus omnes creaturarum effectus etiam ipse operatur; ac praeter has specialis alia, qua Deus ex praeaeanti materia per se immediate et directe aliquid novum efficere valet. Hac ultima et speciali actione divina, corpora protoparentum facta esse docemus.

II. Antiquitus corpus Adae a solo Deo immediate productum esse negarunt cherinti et manichaei Philonem (4) sequuti, qui affirmavit Deum habuisse Angelos cooperatores, et ad eos loquutum fuisse, cum dixit: *Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram.* Cajetanus corpus Evae (5) fuisse formatum ex costa Adae ausus est negare, ideoque verba Scripturae metaphorice interpretatur. Hodie impugnant hanc thesim rationalistae anthropogoniam Moysis purum mythum esse vocitantes una cum transformistis et evolutionistis, qui ex mutationibus successivis et naturalibus unius primae formae imperfectae vel plurium in alias et alias perfectiores corpus humanum prodisse, asserere non verentur.

III. Thesis nihilominus quamvis non sit expresse ab Ecclesia definita est de fide. Ita Valentia (6), Suarez (7); Arriagae haec sententia quatenus excludit ministerium miraculosum Angelorum solum est communior (8), quatenus importat formationem corporis Adae ex limo et corporis Evae ex costa Adami est fide certa (9) sicut aliis doctoribus. Non secus recentiores theologi

(1) V. II. Disq. IV. De Deo uno. Thes. II.—(2) Disq. I, nn. 178-180.—(3) V. II. Disq. VI. Thes. II.—(4) *L. de opif. mundi.*—(5) Sup. Genes.—(6) T. I, D. 7, Q. 1, punct. 1.—(7) *De op. sex dierum*, L. 3, c. 1, n. 4; c. 2, n. 3.—(8) *De op. sex dierum*, D. 34, nn. 5, 22.—(9) *Ibid.*, n. 16.

Perrone (1) Emin. Mazella (2), qui opportunissime monet, subjectionem fidei divinae actu praestandam, limitandam non esse, ut bonae memoriae S. P. Pius IX tradidit: «ad ea quae expressis oecumenicorum Conciliorum aut Romanorum Pontificum huiusque Apostolicae Sedis decretis definita sunt, sed ad ea quae extendenda, quae ordinario totius Ecclesiae per orbem dispersae magisterio, tamquam divinitus revelata traduntur, ideoque universali et constanti consensu a catholicis theologis ad fidem pertinere retinentur (3).» Si igitur in hanc thesim affirmandam doctores theologi post Scripturam et Patres quasi inuito consilio conspirant, non licebit catholico, tuto et absque periculo devianti a vera fide, eam negare.

9. Prob. 1.º Textus sacrae Scripturae, praesertim Genes. II, 7, 21, 22; (sup. n. 5, prob. 2.º), qui probant thesim praecedentem hanc etiam evidenter evincunt. Sunt enim haec in re verba Scripturae plane historica, quae non licet in metaphoras detorquere, quin tota sacra Scriptura in dubium vertatur. Ergo cum expresse legamus Deum inuito consilio (4): *Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram*, ad opus effingendi corpora protoparentum se accinxisse (5): *Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae, et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae, et factus est homo in animam viventem. Inmisit ergo Dominus Deus soporem in Adam; cumque obdormisset, tulit unam de costis ejus, et replevit carnem pro ea. Et aedificavit Dominus Deus costam, quam tulerat de Adam, in mulierem; et adduxit eam ad Adam, Deum ipsum ut legimus efformasse corpora protoparentum credere debemus. Confirm. Nisi verba haec Scripturae litteraliter suscipiantur, sicut cum antecedentibus neque eum iis cohaerent, quae sequuntur. Nam quomodo potuisset Moyses scribere, *Adam immisso solo spiraculo vitae factum esse in animam viventem* si corpus ab aliis animantibus suscepisset? Qua veritate Adam a somno expergefactus dicere (6): *Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro de carne mea; haec vocabitur Virago, quoniam de viro sumpta est?* Nulla certe nisi alienissimas allegorias fingendo. Consonant dictis, gentium Apostolus, qui sensu litterali haec intellegit. Ad Thimotheum (7) scribit: *Adam enim primus formatus est, deinde Eva.* Et ad Corinth. (8). *Primus homo de terra terrenus; secundus homo de caelo caelestis. Non enim vir ex muliere est, sed mulier ex viro; etenim non est creatus vir propter mulierem, sed mulier propter virum.* Merito igitur concilium*

(1) *De Deo creatore* P. 3, c. 1.—(2) *De Deo creatore*, n. 513.—(3) *Litt. ad Archiep. Monach.* 21, Dec. 1863.—(4) Genes. I, 26.—(5) *Ibid.* II, 7.—(6) Genes. II, 23.—(7) 1.º II, 13.—(8) 1.º XV, 47; XI, 7-9.

provinciale *Coloniense* (1) a Sancta Sede recognitum docuit: «Itaque »Scripturae Sacrae fideique plane adversantem illorum declaramus »sententiam, qui asserere non verentur. spontanea naturae im- »perfectioris in perfectione continuo ultimoque humanam hanc »immutatione hominem, si corpus quidem spectes, produxisse.»

10. 2.º Patres dum asserunt (sup. n. 6) Deum hominem condi- disse, protoparentum corpora ipsum immediate fecisse etiam inculcant. Ut eorum tamen in hanc veritatem conspiratio clarior effulgeat, audi: S. Irenaeum (2): «Non Angeli fecerunt nos »nec nos plasmaverunt, nec Angeli potuerunt imaginem Dei face- »re, nec alius quis, praeter verbum Domini.» S. Augusti- num (3): «Dormit Adam, ut fiat Eva; moritur Christus, ut fiat »Ecclesia. Dormienti Adae fit Eva de latere; mortuo Christo lan- »cea percussit latus, ut profluant sacramenta, quibus formetur »Ecclesia.» Innocentium III (4) damnantem polygamiam: «Verum absouum hoc videtur et inimicum fidei christianae, cum »ab initio una costa in unam foeminam sit conversa.» Clemen- tem V. (5) «docentem Christum lancea perforatum;» ut «exinde »profuentibus undis aquae et sanguinis, formaretur unica et im- »maculata, ac virgo sancta Mater Ecclesia, conjux Christi, sicut de »latere primi hominis soporati, Eva sibi in conjugium est formata: »ut sic certae figurae primi et veteris Adae (qui secundum Apos- »tolum (*Rom. v*) est forma futuri) in nostro novissimo Adam, »i. e. Christo veritas responderet.» Huic seriei Patrum, quibus plures adhuc addere possemus, finem imponant suavissima Ter- tulliani verba (6): «Adeo magna res agebatur, qua ista materia »(corporis humani) extruebatur. Itaque totiens honoratur, quo- »tiens manus Dei patitur; dum tangitur, dum decerpitur, dum de- »ducitur dum effingitur. Recogita totum illi Deum occupatum ac »deditum, manu, sensu, opere, consilio, sapientia, providentia, et »ipsa in primis adfectione, quae lineamenta ductabat. Quodcumque »enim limus exprimebatur, Christus cogitabatur homo futurus... »ita limus ille, jam tunc imaginem induens Christi futuri in carne. »non tantum Dei opus erat, sed et pignus.»

11. 3.º Non esse in rerum natura causam efficiendi protoparentum corporis aptam, sed recurrendum esse ad divinam Omnipotentiam, argumentum (supr. n. 7.) rationis pro thesi praecedenti factum, certo demonstrat. Atqui si nulla causa naturalis propria virtute sufficiens est ad producenda corpora nostrorum primorum

(1) An. 1860. Tit. 4, c. 14. Coll. Lac. t. 5, p. 292.—(2) *Haeres.* l. 4, c. 20.—(3) *Tract.* 9 in Joann. n. 10.—(4) *C. Gandens De divortis.*—(5) *De sum. Trinit.* cap. unic.—(6) *De Resurrec. carnis*, c. 6.

parentum, Deum omnium creatorem ea immediate fecisse dicendum est, cum miracula ex sola eorum possibilitate, vel sine necessitate, vel sine eorum existentiae idoneis testibus non sint adstruenda. Ergo Deus est, qui immediate corpora protoparentum nostrorum fecit (1). Cur autem non creando, sed ex materia praejacenti fecerit virum ex limo terrae, mulierem ex costa Adae ab ejus divina sapientia repetendum est, quae omnia ad suos fines certa providentia ordinat.

Formavit primum hominem ex limo, ut homo sciens vilissimam materiam sui corporis humiliaretur et contra Deum suum in cuius manu quasi *lutum figuli est* (2) non extolleretur, sed divinam agnoscentis Omnipotentiam summum obsequium praestaret.

Mulierem ex viro convenienter formavit ait D. Thomas (3): a) «ut quaedam dignitas primo homini servaretur, ut secundum »Dei similitudinem esset et ipse principium totius universi.» Unde et Paulus dicit (4) *quod Deus fecit ex uno omne genus humanum.*—b) «ut vir magis diligeret mulierem, et ei inseparabilis adhaereret, dum cognosceret eam ex se esse productam. Unde dicitur (5): *De viro sumpta est. Quonobrem relinquet homo patrem et matrem et adhaerebit uxori suae.* Et hoc maxime necessarium fuit in specie humana, in qua mas et femina commanent per totam vitam: quod non contingit in aliis animalibus.»—c) quia vir et femina «non solum propter necessitatem generationis, ut in aliis »animalibus, sed etiam propter domesticam vitam... in qua vir est »caput mulieris» conjunguntur, unde convenienter ex viro formata est femina sicut ex suo principio.»—d) propter sacramentum «figuratur enim per hoc quod Ecclesia à Christo sumat prin- »cipium.» Unde Apostolus dicit (6): *Sacramentum hoc magnum est; ego autem dico in Christo, et in Ecclesia.*—e) et recte ex costa (7): «Primo quidem ad significandum quod inter virum et mulierem debet esse specialis conjunctio; neque enim mulier debet »dominari in virum; et ideo non est formata de capite: neque debet »a viro despici, tamquam serviliter subjecta; et ideo non est formata de pedibus. Secundo propter sacramentum; quia de latere Christi dormientis in cruce fluxerunt sacramenta, i. e. sanguis et aqua, quibus est Ecclesia instituta.»

12. Obj. 1.º Corpus humanum a solo Deo non est factum: legimus enim Deum dixisse (8): *Faciamus hominem*, etc. Ergo socios habuit.

(1) I, Q. 92, ar. 4.—(2) *Eccli.* XXXIII, 13.—(3) I, Q. 92, ar. 2.—(4) *Act.* XVII, 26.—(5) *Gen.* II, 23.—(6) *Ephes.* V, 32.—(7) I, Q. 92, ar. 3.—(8) *Gen.* I, 26.

Resp. D. Thomas (1). «Non est intelligendum, Deum Angelis dixisse: *Faciamus hominem*, ut quidam perverse intellexerunt. Sed hoc dicitur ad significandam pluralitatem divinarum personarum, quarum imago expressius invenitur in homine.»

Inst. Non repugnabat Angelos cooperari Deo in formatione corporis humani; ergo verisimiliter affirmari potest, ita factum esse.

Resp. Dist. *antec.* In formatione corporis mediata et remota; conced. Immediata et apta ad animam suscipiendam, subdist. Naturaliter; neg. Miraculose conced. Possunt, ait Suarez (2) duo in formatione corporis Adae considerari. Unum est localis congregatio terrae in locum aptum ad disponendum corpus illud; alterum est organisatio et dispositio illius materiae formae humanae conveniens. Primum istorum facile potuit Angelorum ministerio fieri ut docet D. Thomas (3) in exemplum adducens ministerium, quod in ultima resurrectione Angeli exhibebunt, cineres humanos colligendo. Hoc autem ministerium non sufficit ut Angeli dicantur effectores corporis humani. Alterum, scilicet organisationem et dispositionem corporis ad recipiendam animam praeparati impossibile est fieri naturaliter ab Angelo, cum illa organisatio et dispositio corporis naturali virtute a generante ejusdem rationis, quod non est Angelus, fiat. Restat ultimum distinctionis extremum, quod licet concedamus possibile, nullo modo affirmari potest, ita esse factum, quia opus miraculosum sine fundamento asserendum non est.

13. Obj. 2.º Cum Cajetano, quod jam olim sibi proposuerat solvendum D. Angelicus (4); «in operibus primo creatio non fuit aliquod superfluum. Costa ergo Adae fuit de perfectione corporis ejus. Ergo ea subtracta, remansit imperfectum, quod videtur inconveniens.»

Resp. D. Thomas et cum eo plurimi: assumptum conced. Primum *conseq.* dist. Costa ex qua formata est Eva fuit de perfectione corporis Adae ut hic erat individuum, neg. Ut erat principium speciei, conc. «Dicendum quod costa illa fuit de perfectione Adae, non prout erat individuum quoddam, sed prout erat principium speciei, sicut semen est de perfectione generantis... Unde multo magis virtute divina corpus mulieris potuit de costa viri formari absque dolore.» Haec ultima verba «absque dolore» addit ut constet virtute divina costam separatam esse ab Adamo quin dolorem sentiret ac a somno excitaretur. Nihilominus sententia D. Thomae quamvis bona et probabilis non optima visa est aliis doctoribus, quibus intra ipsum miraculorum ordinem

(1) 1, Q. 91, ar. 4. — (2) *De Op. sex dier.* l. 3, c. 1, n. 5, 6. — (3) 1, Q. 91, ar. 2, ad 1. — (4) 1, Q. 92, ar. 3.

semper minus naturale ac magis prodigiosum fuit Evam efformari ex costa indebita homini ut sic, quam ex debita; ideoque hanc partem praefertur ac asserunt, costam ex qua formata fuit Eva unam fuisse e numero illarum, quae corpori humano necessariae sunt. Haec solutio praeterea congruentissima est fini propter quem Deus mulierem ex costa viri formavit. Voluit siquidem Deus artissimam conjunctionem inter virum et uxorem significare, jam vero hoc melius significatur si formatio Evae ex costa maxime propria et necessaria, quam si ex superflua, et quasi adventitia, et solum ad tempus data, facta fuit. Juxta hanc solutionem:

Inst. Ergo re vera, ut vult Cajetanus, creata Eva Adam fuit imperfectus siquidem pro costa *Deus... replevit carnem* (1).

Resp. Neg. *conseq.* Nam sicut nomine costae, cum dicitur ablati, caro aliqua subintelligitur, ita e contrario sub nomine carnis intelligitur etiam costa cui adhaerebat, aliqua caro.

14. Obj. 3.º Costa Adae non erat sufficiens materia nisi ad minimam partem corporis Evae formandam. Ergo corpus Evae quoad maximam sui partem ex alia materia fuit factum. Atqui si quoad maximam sui partem ex alia materia, superflue costa assumpta est, et incongruenter dicitur formatum ex ea, cum sit pars minima. Ergo non ex costa, etc.

Resp. Conc. *antec.* ejusque consecrarium. *Min.* dist. Si costa sumpta fuerit ut materia communis; conc. Si ut materia praecipua singulariter apta ad significandam unionem viri et mulieris; neg. «Costa ait Suarez (2) fuit tamquam fundamentalis materia, ex qua Deus formationem illam inchoavit, sicut segetes ex grano seminato fiunt, vel sicut Christus ex quinque panibus quinque millia hominum pavit, nam illi panes quasi semina erant, non quidem terrae mandata, sed ab eo qui terram fecit multiplicata ut Augustinus (tract. 24 in Joan.) dixit.» Haec est etiam solutio D. Thomae (3) in prima parte Summae, si legis cum codicibus Alcan. Camer. ac editis plurimis: «necesse est ponere additionem materiae vel per creationem, vel (quod probabilius est) per conversionem.» Ita vero legendum esse constat ex eadem Summa parte tertia (4).

THESIS III.

Animae hominum sunt a Deo per creationem.

15. Nota. I. De veritate hujus assertionis nonnulli Patres olim dubitarunt ac judicarunt originem animae humanae nos latere, ne-

(1) Genes. II, 21. — (2) *De op. sex dier.* l. 3, c. 2, n. 13. — (3) 1, Q. 92, ar. 3, ad 1. — (4) Q. 44, ar. 4, ad 4.

que esse aliquid temere definiendum. Tertullianus (1) et post eum Appollinaris asseruit, animas non minus a parentibus trahi quam corpora, ideo S. Hieronymus (2) his et illis motus, exaggeratione quadam oratoria scripsit: «Tertullianus. »A pollinaris et maxima pars occidentalium autumant, ut quomodo corpus ex corpore, sic anima nascatur ex anima.» Errores thesism oppugnantium ad tria capita reducuntur, pantheistarum nempe traducianistarum et creatianistarum. Primi volunt animas esse particulas substantiae Dei, alteri animas a parentibus traduci vel semine corporali vel semine spirituali ut modernis temporibus propugnavit Klee; postremi animas ex nihilo esse fatentur, sed contendunt cum Froeschammer (3) eas ab ipsis parentibus, vi a Deo naturaliter indita creari.

II. Thesis nihilominus universalis et infallibili Ecclesiae magisterio jamdiu constat, adeo ut contrarium asserere non sit tutum. Nam post Augustini tempora praeter testimonia Patrum, qui eum praecesserunt, habemus aebat Bellarminus (4); «rescriptum S. Leonis I., decretum Leonis X in concil. »Lateranensi, consensum theologorum omnium, qui his quintis annis floruerunt, denique rationes egregias a theologis »excogitatas; quibus argumentis S. Augustinus caruit.»

16. Prob. I.^o Sacrae Litterae (5) docent de Deo. *Ego Dominus et non motor*, item apud Deum: *non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio*. Concilia (6) eodem modo loquuntur, quare Deum esse omnino immutabilem ambigi nequit. Non potest ergo anima humana, quae mutabilis et violabilis est portio esse incommutabilis substantiae. Etiam sacrae litterae animam hominis, quam spiritualem esse tradunt (7); *et revertatur pulvis in terram suam unde erat, et spiritus redeat ad Deum qui dedit illum*, immediate a Deo corpori e limo facto inspiratam asserunt: *Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae, et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae, et factus est homo in animam viventem* (8). Atqui si Deus primo homini immediate infudit animam, et haec est spiritualis, tam anima primi hominis quam reliquae sunt a Deo per creationem. Ergo... *Min.* prob. Quoad primam partem claret, nam anima Adami utpote prima sit non ex materia neque e substantia divina produci erat apta, resiat ut ex nihilo creando, eam inspiraret Deus; quoad secundam, manifestum est animas spirituales semi-

(1) *De anim.* c. 19.—(2) *Epist. ad Marcell.* et *Anapochiani.*—(3) Damms. a. s. m. Pio IX ann. 1862. *Gravissimas inter acerbitates*, brev. ad Archiep. Monac. Fring.—(4) *De amia. gratiae.* L. IV, c. 11.—(5) Malach. III, 6; Jac. I, 7.—(6) *Later.* sub. Martino I. *Vatic.* c. *Dei Filius*, c. 1.—(7) *Eccles.* XII, 7; *vid. Math.* XXV; *Joan.* XIX; *Tob.* III; etc.—(8) *Genes.* II, 7.

ne corporeo, quod materiale est, propagari non posse, neque semine spirituali, quod repugnat ab ente spirituali, toto in se existente, simplici et indivisibili, decidere; quoad tertiam, nempe animas creati a Deo, eo quod actio creativa sit solius Dei (1), satis demonstratur.

2.º Ecclesiastica traditione eadem veritas firmatur tum damnatione errorum, cum thesicos positiva affirmatione. Concil. Braccarense (2): «Si quis animas humanas vel Angelos ex Dei credit »substantia extitisse, sicut Manichaei et Priscillianistae docent, »anathema sit.» Concil. Vatican. (3) «Si quis dixerit, res finitas tum corporeas, tum spirituales, aut saltem spirituales e divina »substantia emanasse... anathema sit.» S. Leo PP. (4) «Catholica fides constanter praedicat atque veraciter, quod animae hominum priusquam suis inspirarentur corporibus non fuere, nec ab »ullo incorporentur, nisi ab opifice Deo, qui et ipsarum esse creator »et corporum.» S. Augustinus (5): «Si esset (anima pars Dei) »nec deficeret in deterius, nec proficeret in melius; nec aliquid in »semetipsa inciperet habere quod non habebat, quantum ad ejus »affectiones pertinet. Quam vero aliter se habeat, non est opus extrinseco testimonio; quisquis semetipsum advertit, cognoscit.» S. Hieronymus (6) opponens sententiam catholicam erroribus haereticorum pronuntiat: «ecclesiasticum dogma esse, ut Deus quostidie animas fabricetur.» Claudat hanc, quae multum posset crescere, seriem S. Joan. Chrys. (7) «Anima nec generat, nec »generatur, nec ullum agnoscit patrem praeter eum, cujus voluntate creata est.»

17. 3.º Cum D. Angelico (8); a) «Impossibile est virtutem »activam, quae est in materia, extendere suam actionem ad producendum immaterialem effectum. Manifestum est autem quod principium intellectivum in homine est principium transcendens materialiam; habet enim operationem in qua non communicat corpus. Et »ideo impossibile est quod virtus, quae est in semine, sit productiva »intellectivi principii.» b) «Anima intellectiva, cum habeat operationem vitae sine corpore, est subsistens... et ita sibi debetur esse »et fieri; et cum sit immaterialis substantia, non potest causari per »generationem, sed solum per creationem a Deo. Ponere ergo animam intellectivam a generante causari, nihil est aliud quam ponere eam non subsistentem, et per consequens corrumpi eam cum »corpore. Et ideo haereticum est dicere, quod anima intellectiva »traducatur cum semine.»

(1) Vol. II, *Disq.* VI, n. 16.—(2) *Can.* 5. ann. 563.—(3) *De fide et rat.* c. 4.—(4) *Ad Turib.* c. 10.—(5) *Epist.* 166, 3. 4.—(6) *Epist. ad Panmach.*—(7) *In Mathae.* *homil.* 23.—(8) I, Q. 118 ar. 2.

18. Obj. 1.º Genes. XLVI. 26 legimus: *Cunctae animae, quae... egressae sunt de femore illius (Jacob)... sexaginta sex.* Ergo animae e corporali semine trahuntur.

Resp. Explico sensum. *Cunctae, animae* i. e. omnes filii. quorum parens fuit Jacob; conc. Ipsae animae e femore prodierunt; neg. Est figura synecdoches. qua pars ponitur pro toto, id est anima pro toto homine.

19. Obj. 2.º Ut perfectus sit homo debet generare sibi simile secundum suam speciem. Atqui non potest generare sibi simile secundum speciem suam, nisi animam rationalem quae speciem humanam constituit, propria virtute generet aut creet. Ergo...

Resp. Dist. *major*. Actione cooperativa ad totum efficiendum; conc. actione effectiva omnis partis totius: neg. *Minor*. etiam dist. nisi animam rationalem propria virtute generet aut creet physice et realiter; neg. moraliter et attributive ratione dispositionis corporis, quae naturaliter exigit animam rationalem a Deo creari quoties per semen corporale materia est sufficienter disposita; conc. «Homo generat sibi simile, ait Angelicus (1), in quantum per virtutem seminis ejus disponitur materia ad susceptionem talis formae.»

Obj. 3.º Si animae humanae crearentur a Deo, Deus cooperaretur adulteris et fornicariis, cum de illicito illorum commercio proles generantur. Sed repugnat Deum rei illicitae cooperari. Ergo...

Resp. Dist. *major*. Deus cooperaretur actioni bonae naturae. conced. Ejus inordinationi, quae tota est a prava hominum voluntate. neg. S. Hieronymus (libr. 3. apol. contra Rufin.) elegantissime ut, S. Augustinus dicit, (Epist. 28. ad Hieronymum) scribit, non magis absurdum esse, Deum adulterinis conceptibus inspirare animas, quam terram gremio suo confovere seminibus, quae sator furto sustulerit vel immunda projecit manu.

THESIS IV.

Animae humanae tunc creantur cum corporibus infundantur.

20. Nota. Origenes (2) sequitur Platonem opinabatur animas hominum simul cum angelis esse creatas ac deinde fastidio affectas bonorum illorum spiritualium, quibus in caelo fruebantur, amare coepisse res terrenas, atque idcirco a Deo in corpora tamquam in carceres detrueri. Hunc errorem recoxerunt nostris temporibus Kant et Schelling. Catholicorum aliqui, teste S. Hieronymo (3), assertum Origenis emollientes, crede-

(1) 1. Q. 118, r. 2. ad 4 et ad 3.—(2) *De princip.* l. 1, c. 7.—(3) Ep. ad Macell. et Anabazych. 27. ep. S. Augustini.

bant animas humanas simul cum Angelis initio conditas fuisse, ac deinde, modo unam, modo aliam ad corpus mitti. Hanc sententiam vocat S. Hieronymus (l. c.) stultam persuasionem et S. Leo (1) docet, omnem animarum praexistentiam fidei catholicae esse oppositam.

21. Prob. 1.º a) Animam primi hominis (ac proinde similiter de reliquis sentiendum) non fuisse simul cum Angelis creatam, sed simul cum corporis fictione, ipsa historia sacra (2) clare demonstrat: *Formavit igitur Dominus Deus hominem de limo terrae, et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae* i. e. infudit de novo creando, ut sensus obvius per se exigit et certo eruitur ex primo capite (3) ubi totus homo praecipue quoad animam creandus et creatus a Deo exhibetur. *Faciemus hominem ad imaginem et similitudinem nostram;* (quae in anima residet) *et praesit* (quod non nisi ratione est possibile) *piscibus maris et volatilibus caeli, et bestiis, universaeque terrae, omniisque reptilibus, quod movetur in terra. Et creavit Deus hominem ad imaginem suam; ad imaginem Dei creavit illum, masculum et feminam creavit eos.* Quibus verbis etiam Origenis error exploditur. Quo pacto enim de anima peccatrici, dum corporis carere damnatur, dicere verum erit (4) eam esse valde bonam? b) Ulterius asserit Scriptura homines cum nondum nati sunt quidquam boni aut mali agere; morte etiam illos puniri, qui actualiter ut Adam non peccavere; non nisi de his, quae cum corpore bene vel male egerunt judicandos esse. Atqui haec omnia supponunt animam tantum dum est in corpore operari et non ante cum esse sit propter operari. Ergo... *Major*, est D. Pauli: *Cum enim nondum nati fuissent (Esau et Jacob) aut aliquid boni egissent aut mali..... (5) Regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem praevocationis Adae (6). Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum sive malum.*

2.º Non minori certitudine haec veritas Conciliorum et Patrum doctrinâ stabilitur. Vide supra (n. 16. prob. 2.º) S. Leonem Theodoretum et Hieronymum quibus addes Concil. oecumen. Constantinop. II. can. 1. «Si quis fabulosam animarum praexistentiam, et quae ex illa consequitur, monstruosam restitutionem asseruerit, anathema sit.» Concil. Lateran. V. sub Leone X damnavit et reprobavit negantes animam intellectivam corporis esse formam et docet quod sit: «immortalis, et pro corporum quibus infunditur, multitudine singulariter multiplicabi-

(1) Ep. ad Titum.—(2) Genes. II, 7.—(3) vv. 26, 27.—(4) v. 31.—(5) Rom. IX, 11.—(6) Ibid. V, 14.

»lis, et multiplicata et multiplicanda sit.» S. Gregorius Nazian. (1) «Times ne quis stultam sententiam amplectatur, quasi anima prius jam quodam in loco vixerit et postea in corpus tamquam in carcerem coniecta fuerit... haec sententia vesana est et ecclesiasticae traditioni repugnat.»

22. 3.º Auctoritate et rationibus S. Thomae, qui adversus Origenem arguit: a) «Poena enim bono naturae adversatur, et ex hoc dicitur mala. Si igitur unio animae et corporis est quoddam poenale non est bonum naturae; quod est impossibile; est enim intentum per naturam, nam ad hoc naturalis generatio terminatur (2).» b) «Ex malo non provenit bonum nisi per accidens. Si igitur propter peccatum animae separatae, hoc constitutum est quod anima corpori uniatur, quum hoc sit quoddam bonum, per accidens erit. Casuale igitur fuit quod homo fieret; quod derogat divinae Sapientiae, de qua dicitur: *Omnia in mensura, et numero, et pondere disposuisti* (Sap. XI. 21) (3).» c) Contra omnes ponentes animas simul a principio cum Angelis creatas ita: «Sed haec opinio falsa est: 1) primo quidem quantum ad radicem; si enim accidentaliter conveniret animae corpori uniri, sequeretur quod homo, qui ex ista unione constituitur, esset ens per accidens; vel quod anima esset homo: quod falsum est.» 2) «Si animae naturale est corpori uniri, esse sine corpore est sibi contra naturam, et sine corpore existens non habet suae naturae perfectionem. Non fuit autem conveniens ut Deus ab imperfectis suum opus inchoaret, et ab his, quae sunt praeter naturam: non enim fecit hominem sine manu, aut sine pede, quae sunt partes naturales hominis; multo igitur minus fecit animam sine corpore.» 3) «Si vero... non est naturale animae corpori uniri... Oportet... dicere quod aut hoc sit factum ex ejus voluntate, aut ex alia causa. Si ex ejus voluntate, videtur hoc esse inconveniens... quia haec voluntas irrationabilis esset si non indigeret corpore, et vellet ei uniri; si enim eo indigeret naturale ei esset quod corpori uniretur, quia natura non deficit in necessariis... Si autem praeter voluntatem ipsius corpori unitur, et praeter ejus naturam, oportet quod hoc sit ex causa violentiam inferente; et sic erit poenale et triste; quod est secundum errorem Originis... (4).»

23. Obj. 1.º David (5) Deum precabatur: *Educ de custodia animam meam*. Ergo anima est in corpore tamquam in carcere.

Resp. Neg. *conseq.* verba enim *sacra antec.* ad litteram significant speluncam in qua latebat David ob Saulis insectationem.

(1) Or. 37, c. 15.—(2) *S. cont. gent.* l. 2, c. 83.—(3) *Ibid.*—(4) *T.*, Q. 118, ar. 3.—(5) *Ps.* CXLI, 4.

ac non nisi spiritualiter sumpta applicari possunt corpori, quod post peccatum adversus spiritum rebellat et Apostolum adigebat ingemiscere: *Quis me liberabit de corpore mortis hujus?* (1), quibus vocibus non conpiebat absolute a corpore liberari, sed a corpore *mortis hujus* i. e. mortali.

2.º Genes. II. 2. *Requievit Deus ab omni opere quod patrarat.* Atqui vere non quievit si perenniter novas animas creat. Ergo...

Resp. Explico sensum *maj.* Requievit a condendis novis rerum generibus et speciebus; conc. A condendis novis individuis juxta naturalem specierum exigentiam; neg. Ad rem Angelicus (2) «Deus dicitur cessasse die septimo, non quidem ab omni opere; cum dicatur (3): *Pater meus usque modo operatur*, sed a novis rerum generibus et speciebus condendis, quae in operibus primis non aliquo modo praexisterint. Sic enim animae, quae nunc creantur, praexisterunt secundum similitudinem speciei in primis operibus in quibus anima Adae creata fuit.»

COROLLARIUM.

Ut catholicae doctrinae repugnans, rejicienda est sententia tum transformistarum, cum evolutionistarum, qui primi corporis humani effectum spontaneae, naturali ac continuae evolutioni viventium imperfectorum in perfectiora, tribuunt.

24. Nota. I. Species logice est universale unam eandemque naturam completam pluribus individuis communem representans, seu quod sub se non nisi individua complectitur. Docet experientia individua, quae a similibus v. g. equi ab equis, canes a canibus, etc. gignuntur esse indefinite fecunda, et individua, quae ab affinis, ut mulus, procreantur esse infecunda; hinc convenit inter scientiarum naturalium cultores, viventium species collectiones esse individuorum similia, quae ex uno communi et simili stipite indefinita ac fecunda generatione propagantur. Lis est de modo, quo haec species ortum habuerint. Transformistae, duce Darwin negant singulas species ab uno tantum proprio et simili stipite procedere, ac contendunt a paucis formis primitivis universam quam videmus specierum plantarum et animalium diversitatem ortam esse. Natura hanc transformationem consequuta esset si illos audis: a) *Conatu instinctivo* viventium se perficendi ac suo appetitui satisfaciendi, quo organa usu et exercitio perficerentur

(1) *Rom.* VI, 24.—(2) *I. Q.* 118, ar. 3, ad. 1.—(3) *Johan.* V, 17.—*THEOL.*—*Tom.* IV.—*P.* I. 12

ac nova inducerentur. Sic vesperilioni, conatu venandi ciniphes per aera, extensa esset pellis in tenues membranas ad modum alarum. b) *Naturati delecta* quo ipsa vivit, instinctu perfectivo naturae mota, solertem animalium vel plantarum educatorem imitantur, qui seligendo ad procreandum meliora individua inter varias stirpes v. g. equorum, columbarum, etc., inutilibus et minus perfectis posthabitis, utilissimas varietates consequitur. c) Ad hunc naturalem delectum juvaret *pugna pro existentia instituta*. Fingunt enim terram non posse capere nec alere tot individua quot a successivis generationibus orientur ac mirum in modum multiplicarentur; hinc ubi inciperent nimium multiplicari, unumquodque bellum aliis indiceret; in pugna meliora ac robustiora individua, quae perfectiorem prolem gignerent victoria potirentur. Proles etiam nimis auctae iterum inter se eodem exitu decertarent, atque ita per longissima intervalla quietis et belli gradatim inferioris ordinis viventia superiores gradus ascenderent novasque species prioribus dissimiles constituerent. d) Eidem effectui prospiceretur *electione sexuali*, vi cujus femellae (!!!) nonnisi masculos robore, forma, colore alisque qualitatibus praestantes ad procreandum eligerebant.

Evolutionistae dicti gratuitas has hypotheses restringunt ad quaedam viventium genera, quin tamen primi corporis humani effectonem excipiant.

II. Systema hoc, quod hactenus nullo facto, nullâ historiâ etiam ad abditissima fossillum tempora confugiendo corroborari potuit; quod illustriores naturalistae rejiciunt (1); quod Agassiz (2), ut unum vel alterum proferam, dicit, *a priori conceptum*, ac minime esse legitimam factorum explicationem ab hodierna scientia acquisitorum; quod Pfaff (3) ideo credit summis laudibus a pluribus acceptum, quia materialistis ansam praebet referendi omnium entium mundanorum ortum fortuito atomorum concursui; certe sensui naturali obvio et plano Sacrae Scripturae, cum solum de plantis et animantibus agit non congruit. Ait enim Moyses in Genesi (4): *Germinet terra herbam virentem et facientem semen, et lignum pomiferum faciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetipso sit super terram. Et protulit terra herbam virentem, et facientem semen juxta genus suum, lignumque faciens fructum et habens unumquodque sementem secundum speciem suam*. Hebraice *וַיִּצְמַח הָאָרֶץ עֵשֶׂב חַי וְרֹבֵץ וְלֵחָם לְכָל בְּהֵמָה וְעֵץ אֲשֶׁר יִתֵּן פְּרִיָּו כַּמִּין וְהָאָרֶץ אֵת אֲשֶׁר יִתֵּן פְּרִיָּו כַּמִּין* quod semen ejus in eo sit, secundum speciem, etc. Jam vero haec verba, nisi ad alienum et inusitatum loquendi modum ea detorqueas exprimendi nempe tanquam primam

(1) Civiltà Cattol. T. 9, ser. 10, p. 160. 1879.—(2) Ibid. p. 558.—(3) Ibid. p. 569.—(4) I. 11, 12, 21, 24, 25.

plantarum effectonem, quae re fuerit ultima, satis ostendunt primitus singulas species plantarum jussu Dei terram protulisse. Idem de animalibus esto judicium (1): *Creavit Deus... omnem animam viventem atque motabilem, quam producerat aquae in species suas, et omne volatile secundum genus suum, et infra: producat terra animam viventem in genere suo jumenta, et reptilia, et bestias terrae secundum species suas. Factumque est ita. Et fecit Deus bestias terrae juxta species suas, et jumenta et omne reptile terrae in genere suo*. Hoc inquam systema, aliquos catholicos non pudet ad primi corporis humani existentiam naturaliter enodandam, applicare. Putant fieri satis Sacrae Scripturae et catholicae traditioni si credant animam hominis immediate a Deo esse creatam, primum vero corpus mediate animalium progressiva evolutione (2). Quam vero contrariae doctrinae catholicae ipsique rationi patet.

25. Prob. 1.º Ex thesi II, n. 8, quae licet de fide definita non sit, eam certam esse juxta doctrinam catholicam, Scriptura et traditione probavimus.

2.º Repugnat catholicae doctrinae, qui verba Sacrae Scripturae cum formationem primae mulieris enarrant, non ut sonant intelligit. Ergo a pari, imo a fortiori, qui aliter interpretatur verba sacra, quae respiciunt creationem primi viri, cum iste sit mulieris caput. (Vid. Thes. II.)

26. 3.º Ut fabulosa transformistarum assertio rationabilis esset, supponendum foret simias anthropomorphideas posse naturaliter fetum adeo perfectum concipere, qui naturaliter exigeret infusionem animae spiritualis. Secus in ipsa fetus conceptione admittendus esset extraordinarius Dei interventus seu miraculum, quod isti auctores, quos nunc refutamus, quantum possunt cavent. Atqui conceptus simiarum sive cujuscumque bruti animalis exigere infusionem animae spiritualis, non minus est absurdum quam contumeliosum dignitati naturae humanae, quae ratione intelligentiae cui organa corporea inserviunt, corpus postulat singulari perfectione ornatum a quovis alio brutorum pure sentientium diversum. Ergo corpus hominis non est a brutis animalibus generabile. Confir. *min.* a) Ex hoc principio, quod corpus hominis debet esse aptum rationi eique subjectum, explicabatur Patres cur animalia licet in aliquibus singularibus superent hominem, non tamen absolute et quoad totum. En disertissima Lactantii verba (3), de generatione belluarum et hominis, agentis: «Hominem autem ratione concessa, et virtute sentiendi atque eloquendi data, eorum quae

(1) Gene. I. 21, 24, 25.—(2) Cardin. Gonzales eam theologice non audeat damnare, licet philosophice pronuntiet inadmissibilem parumque probabilem. *La Biblia y la cien.* T. 1.º c. 14.—(3) *De officio Dei.* c. 2.

»caeteris animantibus attributa sunt, fecit expertem, quia sapientia reddere poterat quae illi naturae conditio denegasset; statuit nudum et inermem, quia et ingenio poterat armari, et ratione vestiri.»
 b) Auctoritate D. Thomae (1): «Deus unicuique rei naturali dedit optimam dispositionem, non quidem simpliciter sed secundum ordinem ad proprium finem... Finis autem proximus humani corporis est anima rationalis, et operationes ipsius. Materia enim est propter formam, et instrumenta propter actiones agentis.»
 »Dico ergo quod Deus instituit corpus humanum in optima dispositione secundum convenientiam ad talem formam et ad tales operationes.» c) Iterum ex D. Angelico (2): «Inest unicuique naturale desiderium ad conservandum suum esse, quod non conservatur si transmutaretur in alteram naturam. Unde nulla res, quae est in inferiori gradu naturae, potest appetere superioris naturae gradum, sicut asinus non appetit esse equus, quia si transferretur in gradum superioris naturae, iam ipsa non esset.» Non convenit ergo ulli bruto animali appetere esse hominem proindeque nec hominem generare.

4.° Licet transformistarum systema probabilitate aliqua quoad plantas et animalia donaretur, licet existimaretur possibile quoad primi corporis humani formationem, adhuc tamen a catholico ad hanc explicandam tamquam contrarium expressae, clarae et obviae Genesios litterae a SS. Patribus eodem sensu unanimiter declaratae rejiciendum esset, nisi mallent adversarii proles esse brutorum, quam opus manuum divinarum et adimplere in se verba Psalmi XLVIII, 21. *Homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis.*

27. Obj. 1.° S. Augustinus, qui omnia simul, uno instanti creati esse opinatus est, docuit hominem quoad corpus, primitus factum esse secundum causalem rationem ex qua illud fieri necesse erat. Atqui quoad substantiam nihil aliud asserunt transformistae de primo corpore humano a bestiis sumpto. Ergo similis est eorum sententia, sententiae Augustini, quae acatholica minime est. *Maj. prob.* S. Augustinus (3) ait: «Verumtamen sic factus est homo, quemadmodum illae primae causae habebant ut fieret primus homo, quem non ex parentibus nasci, qui nulli praecesserant, sed de limo formari oportebat, secundum causalem rationem, in qua primitus factus fuerat.» Et infra (4). «Ibi (in causalibus rationibus) enim erat non solum ut ita fieri posset, verum etiam ut ita eum fieri necesse esset.»

Resp. 1.° S. Augustinum alibi (v. nn. 6. 10) sententiam

(1) 1. Q. 91, ar. 3.—(2) 1. Q. 63, ar. 3.—(3) Genes. ad litter. l. 6, c. 15.—(4) Gen. ad litter. l. 6, c. 18.

catholicam aperte tradere, nec in locis objectis ei contradicere, cum limum non metaphoricum, sed realem intelligat. Quaerit (1): «Utrum homo ista jam specie, qua in sua natura vivit... aut et ipse in occulto sicut foenum agri antequam exortum est, ut hoc ei post esset accessu temporis exoriri, quod de pulvere factus est?» respondet (2): «Non est dubium hoc quod homo de limo terrae factus est, eique formata uxor ex latere, jam non ad conditionem, qua simul omnia facta sunt, pertinere, quibus perfectis requievit Deus: sed ad eam operationem, quae fit jam per volumina saeculorum, qua usque nunc operatur.» Sed monet (3) lectorem ne male intelligat suam sententiam; «Redeat ergo ad Scripturam, inveniet sexto die omnia simul creando Deus hominem factum ad imaginem Dei (4), factos autem masculum et feminam. Idem quaerat quando facta sit femina, inveniet extra illos sex dies;... Tunc in initio, sexto die autem factus est homo et masculus et foemina: ergo et tunc et postea...» Quaeret ex me quomodo. Respondebo, *postea* visibiliter, sicut species humanae constitutionis nota nobis est; non tamen parentibus generantibus, sed ille de limo, illa de costa ejus. Quaeret *tunc* quomodo. Respondebo invisibiliter, potentialiter, causaliter, quomodo sunt futura non facta. Hic forte non intelliget. Subtrahuntur enim ei cuncta, quae novit, usque ad ipsam seminum corpulentiam. Neque enim vel tale aliquid homo jam erat, cum in prima illa sex dierum conditione factus erat... Quid ergo faciam, nisi quantum possum, salubriter moneam, ut Scripturae Dei credat et *tunc* factum hominem, quando Deus cum factus est dies, fecit caelum et terram et *tunc* quando jam non simul, sed quaeque temporibus creans, finxit eum de limo terrae, et ex ejus osse mulierem, nam nec isto modo eos illo sexto die factos, nec tamen eos illo sexto die non factos intelligere Scriptura permittit.»

28. Obj. 2.° Homo quoad corpus valde similis est quibusdam simiis uti dicunt anthropomorphis Orange-outang Chimpanze et Gorilla. Ergo una eademque est quoad corpus communis origo.

Resp. 1.° Trans. *antec.*; neg. *conseq.* Ex sola similitudine non arguitur communitas originis primae, cum Deus aequae potuerit in prima rerum conditione eas naturali evolutioni (si possibilis foret) permittere, aut immediate singulas species cum similitudine creare.

Resp. 2.° Dist. *antec.* Homo quoad corpus est valde similis quibusdam simiis; genericè conc. Specificè, neg. Tanta est differentia ut etiam materialistae et athei, qui animam spirituales nesciunt atque a scientia ablegant, non audeant, in suis animalium distribu-

(1) Ibid. c. 1.—(2) Ibid. c. 3.—(3) Ibid. c. VI.—(4) Genes. I, 27.

tionibus hominem inter simias collocare. Inviti fatentur inter species tum viventes, tum fossiles nullam reperiri simiam, quae verisimiliter potuerit hominum et simiarum communem esse matrem (1). Praecipuae differentiae sunt; a) Hominis cerebrum proportionaliter ad corporis molem magis ponderosum ac majus esse, pluribus ditatum circumvolutionibus, quae contrarie iis, quae in cerebro simiarum sunt, evolvuntur. b) Hominis vultum animi sensus ac intelligentiae signa vivaci oculorum expressione manifestare. c) Organa vocalia hominis labium, lingua, larynx ad loquendum et concinendum aptissima sunt. Simiae nec ut psittaci vocem hominis imitantur. d) Manus hominis varia digitorum mobilitate et flexibilitate non tantum rebus capiendis, sed innumeris aliis usibus accommodatissimae sunt. e) Homo tandem bipes est, atque ejus caput ita constitutum ut statio ac incessio erecta, simiis violenta, homini sit summe naturalis. Quam conveniens fuerit homini statura recta probat D. Thomas (2): «Primo... quia sensus sunt dati homini non solum ad vitae necessaria procuranda, sicut aliis animalibus, sed etiam ad cognoscendum. Unde cum cetera animalia non delectentur in sensibilibus nisi per ordinem ad cibos et venerea, solus homo delectatur in ipsa pulchritudine sensibilibus secundum seipsam. Et ideo quia sensus praecipue vigent in facie, alia animalia habent faciem pronam ad terram, quasi ad cibum quaerendum et providendum sibi de victu; homo vero habet faciem erectam, ut per sensus, et praecipue per visum, qui est subtilior, et plures differentias rerum ostendit, libere possit ex omni parte sensibilia cognoscere et caelestia et terrena ut ex omnibus intelligibile colligat veritatem. Secundo ut interiores vires liberius suas operationes habeant; dum cerebrum in quo quodam modo perficiuntur non est depressum, sed super omnes partes corporis elevatum. Tertio quia oportet si homo haberet pronam staturam, quod uteretur manibus loco anteriorum pedum; et sic utilitas manuum ad diversa opera perficienda cessaret. Quarto quia si haberet pronam staturam, et uteretur manibus loco anteriorum pedum, oporteret quod cibum caperet ore; et ita haberet os oblongum, et labia dura, et grossa, et linguam etiam duram, ne ab exterioribus lederetur ut patet in animalibus; et talis dispositio omnino impediret loquutionem, quod est proprium opus rationis.» Haec D. Thomas, cum adhuc scientiae naturales in cunabulis erant (3).

Obj. 3.º Sunt in homine vestigia organorum perfectorum v. g. coxys, caudae; pili haec illac sparsi, corporis pilosi: etc. Ergo cor-

(1) M. Gaspari, ap. Vigouroux Man. bibliq. tom. 1, n. 296.—(2) I. Q. 91, ar. 3.—(3) Confer. P. Mir S. J. *La Creación* cc. 39-41.

pus humanum originaliter erat cauda terminatum ac pilis tectum.

Resp. Neg. suppos. *antec.* quod deberet probari non supponi. Quae obtruduntur ut vestigia organorum perfectorum sunt verae partes corporis ad ejus ornamentum et complementum spectantes. Consequens ab antecedenti non fluere perspicuum est, aequo et forte meliori jure, alii transformistae dicerent prorsus contrarie illa non esse vestigia, sed principia novorum organorum.

ARTICULUS II.

De humani generis propagatione.

THESIS V.

Adam primus hominum fuit atque ex eo totum genus humanum propagatum est.

29. Nota. I. Intra eandem viventium speciem (n. 24) quaedam sunt individuorum varietates, quae constanter generatione transmittuntur: sic v. g. equus arabs ab anglo scernitur, canis perdicum acceptus a molosso etc. Hae varietates stirpes (razas) constituunt. Quot sint in humana specie stirpes non convenit inter naturalistas; sunt qui tot numerent quot gentes, alii solum duas, communior divisio variat inter tres et duodecim. Fundamentales stirpes reputantur caucasica seu alba, mongolica seu flava, aethiopica seu nigra ex quibus aliae derivantur.

II. Inimica Ecclesiae rationalistarum mens, quae in articulo praecedenti diversarum specierum convenientias exaggerando e progressiva viventium evolutione hominem ortum statuebat, in praesenti accidentales stirpium differentias ponderando, vel palaeontologorum placitis de hominis antiquitate fidens, omnes homines ab uno communi stipite provenire potuisse negat. Qui hunc errorem sectantes vocantur polygenistae eo quod plures ad invicem independentes humani generis origines adstruant. Alii sunt praedamitae, qui ante Adamum homines existisse volunt. Alii coadamitae, praeter Adam et Evam alios in diversis locis humani generis protoparentes admittentes. Praedamitarum inventor fuit recentioribus temporibus (1655) gallus Isaac de la Peyrere secta calvinista (1), qui sub Alexandro VII errorem suum abjuravit et religionem catholicam professus est. E cineribus sepultum errorem excitarunt quidam foederatorum statuum americani (2)

(1) *Systema theologic. ex praedamitarum hypothesi.*—(2) A. Winchel, Praedamitae, or a demonstration of the existance of men before Adam. (Chicago, 1880.)

arbitrantes, aliter non posse sacram Scripturam a palaeontologorum telis satis defendi. Antiquum errorem aborigenum seu autochthonum, eorum scilicet hominum, qui habebantur tamquam primo nati in diversis orbis terrarum partibus renovarunt moderni rationalistae galli, germani, praesertim americani septentrionales, quorum summa aversio in nigras non parum influxit ut hoc falsum systema amplecterentur.

30. Thesis utpote connexa cum dogmate de peccato originali est de fide et prob.

1.º Ex concil. Lateranense IV, cap. *Firmiter* decernit totam hujus mundi rerum universitatem Deum creavisse «sua omnipotenti virtute simul ab initio temporis... creaturam spiritua-lem et corporalem, angelicam videlicet et mundanam ac deinde humanam, quasi communem ex spiritu et corpore constitutam.» Ergo ante hanc nostram creaturam humanam alia non fuit; de nostra enim loquebatur concilium cum inter res «simul ab initio temporis» a Deo creatas naturam humanam collocabat. Alia concilia cum de peccato originali agunt, illud propagari asserunt quia omnes ab Adam primo homine generatione procedunt. Milevitanum II, can. II: «Item placuit, ut quicumque parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, aut dicit in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalem peccati, quod regenerationis lavacro expiatur, anathema sit.» Idem statuit Arausicum II, can. II, ac tandem solemniter decrevit concil. Trident. (1). «Si quis Adae praevaricationem sibi soli et non ejus propagini, asserit nocuisse... aut iniquitatum illum per inobedientiae peccatum, mortem et poenas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem et peccatum, quod mors est animae; anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: *Per unum hominem*, etc.»

2.º Ex sacris litteris: in Veteri Testamento constat Adam de quo est sermo in II. Genes., esse primum hominem: *et homo non erat qui operaretur terram* (2) *Adae vero non inveniebatur adjutor similis ejus. Non est bonum esse hominem solum: faciamus ei adjutorem, simile sibi* (3). Ex eo et Eva cunctos viventes produisse: *Et vocavit Adam nomen uxoris suae Eva: eo quod mater esset cunctorum viventium* (4) ac tandem illis ut primo masculo et feminae benedixisse Deum cum dixit (5): *Crescite et multiplicamini et replete terram et subjicite eam*. Compendio Sapiens (6) hanc veritatem docuit: *Haec sapientia illum, qui primus formatus est a Deo pater orbis terrarum, cum solus esset creatus custodivit*. Etiam Novo Te-

(1) Ses. V. Decr. de pecc. orig. can. 2.—(2) Genes. II. 5.—(3) Ibid. 18, 21.—(4) Ibid. III, 20.—(5) Genes. I, 27.—(6) Sap. X, 1.

stamento firmatur thesis, Christus D. (1), restituens matrimonio pristinam perfectionem ait: *Non legistis quia qui fecit hominem ab initio, masculum et feminam fecit eos; et dixit: Propter hoc dimittet homo patrem et matrem, et adhaerebit uxori suae, et erunt duo in carne una?* ubi Christus uná conjugens, quae de Adam et Eva cap. I, II. Genes., narratur, unum fuisse primum par ex quo ceteri homines orientur testatur. Non secus Apostolus unum vidimus prob. 1.º et brevis in Act. (2): *Fecit (Deus) ex uno omne genus hominum inhabitare super universam faciem terrae*. Rectissime igitur concil. prov. Colonie nse (1860) a S. Sede recognitionem statuit (3): «Adamum primum fuisse hominem ex eodemque totum genus humanum suam ducere originem, sacrae Litterae testantur, et S. Paulus in Areopago disserens docet. Illi igitur, qui vel nesciri ajunt, unde genus humanum ortum acceperit, vel totum genus humanum ab Adamo propagatum esse negant, Scripturae sacrae plane et aperte adversantur.»

31. 3.º Patres ut rem indubiam ac fundamentalem catholicae fidei, assertum probant, Caelestinus I. (431) (4): «In praevaricatione Adae omnes homines naturalem possibilitatem et innocentiam perdidisse.» Adam vero fuisse primum hominem infra Innocentii I, verbis, declarat (5): «Adverte tandem o pravissimum mentium perversa doctrina, quod primum hominem ita libertas ipsa deceptit, ut dum indulgentius frenis ejus utitur, in praevaricationem praesumptione conciderit.» S. Joan. Chrys. (6). «Cum enim Deus unum efformasset hominem, ex illo jussit omnes oriri, ut omnes mutuo quasi unum esse reputemus, et in charitate mutua degere studeamus.» S. Ambrosius (7). «Nec illud otiosum, quod non de eadem terra de qua plasmatus est Adam, sed de ipsius costa facta sit mulier, ut sciremus, unam in viro et muliere corporis esse naturam, unum fontem generis humani.» S. Augustinus (8): «In ipso exordio Adam et Eva parentes omnium gentium erant, non tantummodo judaeorum.» Lactantius (9) refutans antiquos philosophos, refert eos «urbis condendae originem atque causam non unam intulisse; sed alii eos homines, qui sint ex terra primitus nati, cum per silvas et campos erraticam degerent vitam, bestiis et fortioribus animalibus praedae fuisse commemorant. Tum eos, qui aut laniani effugerant, aut laniani proximos viderant... ad alios homines decurrisse, praesidium implorasse, et primo nutibus voluntatem suam significasse; deinde sermonis initia tentasse, ac singu-

(1) Matth. XI, 44.—(2) XVII, 26.—(3) Titul IV, c. 14.—(4) Epist. 21, de errorib. semipel. c. 4.—(5) Ibid. c. 7.—(6) Homil., de perfect. charit.—(7) De Paradis. 48.—(8) Tract. in Joan. 9.—(9) Inst. L. 6, c. 10.

»lis quibusque rebus nomina imprimendo, paulatim loquendi perfectissime rationem... O ingenia hominibus indigna, quae has ineptias protulerunt!... Haec alii deliria visa sunt... dixeruntque, non »ferarum lanaiatus causam fuisse confundi, sed ipsam potius humanitatem... sed utrumque nullo modo verum est; quia non per omnem terram nati sunt homines et terra, sed unus homo a Deo factus est, ab eoque uno omnis terra humano genere completa est... »Nulla igitur in principio facta est huiusmodi congregatio; nec »unquam fuisse homines in terra qui praeter infantiam non loquerentur, intelliget cui ratio non deest.» Plura solito Lactantii verba excipere ut lector perscipiat nonnullos, qui venditantur modernae scientiae progressus, errores esse gentium jam diu ratione et fide a Patribus confutatos.

32. 4.º Rationibus. a) Praeclivise ab inspiratione divina ea historia originis et propagationis generis humani vera dicenda ac ceteris praefenda, quae ut ait Lenormant (1), antiquior est, nec fabulosis mythis quemadmodum ceterae deturpata.—quam hebraei diligenti custodia a corruptionibus praeservarunt,—quae sua sinceritate ac simplicitate studioso historiae filium praebet, quo in labyrintho antiquarum ac plerumque inconnexarum primorum populorum traditionum secure regatur. Ergo cum talis sit historia sacra Genesios si aliis gentium comparatur ab ea non est recedendum. Confirm. Eo magis ita iudicandum est, quo aliarum gentium historiae fundamentaliter cum sacra concordent evidensque sit indicium non hanc, quae fabulis et falsis dogmatibus caret, sed illas, quae polytheismum et evidenter ficta miscent esse corruptas. Fundamentaliter confirmatas: ex Sanchuniatone apud Eusebium (2), qui refert iuxta aegyptios spiritu vocis Dei creatos esse Aonem et Protopogonem, Adam nempe et Evam ex quibus hominum reliqui geniti sunt; ex Beroso chaldaeorum historiographo, qui plane concordat, ait Lenormant (3), cum Moysae excepto polytheismo. Similes protulerunt historiae poetae tam graeci (4), quam latini (5), nec americani ab hoc communi historiae profanae suffragio alieni sunt. Peruvianum primum hominem (6) a divina omnipotentia creatum fatentur eumque vocant Apa camasca i. e. terram vivam. Inter tribus Americae septentrionalis Mandani credunt Magnum Spiritum duo finxisse corpora argillea, quae halitu oris sui exsiccavit ac vivificavit, unum erat corpus primi hominis, alterum ejus sociae.—b) Nota characteristicam unitatis speciei (n. 24) est indefinita fecunditas commixtionis

(1) Histoire ancienne de l' Orient, c. 1.—(2) *Fraep. evang.* L. 1, c. 10.—(3) *Op. cit.*, c. 2.—(4) Orpheus. *Hymn.* 1, etc.—(5) Ovid. *Metamorph.* lib. 1, v. 75.—(6) Lenormant. l. c. c. 2.

individuum, quae apparent dissimilia, ad prolem generandam. Atqui experientia teste omnes conjucumque stirpis homines possunt aliis alterius stirpis conjugio copulari sine ullo fecunditatis detrimento. Ergo... Adde; inter varias hominum stirpes, praecivise ab anima rationali, quae potissima est differentia specifica, notas corporales vere in aliis animantibus distinguentes, puta corporis structuram anatomicam, medium vitae tempus, corporis calorem, pulsum venarum numerum, partus leges, easdem omnino esse.—

c) Characteres, quibus polygenistae genus humanum in plures species dividi contendunt, ut sunt statura, color pellis, membrorum proportio, calvariae forma longe dissimiles intra animalium species v. g. in una canina inveniuntur. Ergo nullo in rerum natura fundamento, sed prorsus gratuito asserunt polygenistae a se enumeratos characteres substantialem specificam differentiam proderere. Si duos extremos typos, ait Quatrefages (1), album et nigrum physicis considerat plus difficultatis in discriminibus statuendis, quam in convenientiis adnotandis experietur. Quare non mirum si cum ab extrema regione v. g. ubi nigritae ad aliam extremam ubi albi degunt per mediam imus, tam facilis, suavis ac pene insensibilis sit transitus unius hominum classis in aliam ut nunquam assignare terminum detur, quo una desinat altera incipiat. Hoc factum veluti digito nobis demonstrat stirpium differentias, non diversae naturae specificae homini, qui cosmopolita est et cuilibet medio ambienti sese accomodat, sed causis pure localibus et accidentalibus debet. d) Meritissimi tandem in scientia anthropologica viri solis rationibus naturalibus ducti thesim nostram approbant ut Buffon, Cuvier, Linne, Blumenbach, Alex. Humboldt, Muller, etc. (2).

33. Obj. 1.º Genes. IV, 2. *Fuit autem Abel pastor ovium et Cain agricola.* Sed ars agriculturae supponit alios extitisse homines agricolaria instrumenta conficientes, et officium pastoricium fures a quibus greges custodirentur. Ergo cum Cain et Abel fuerint primi filii Adami et Evae, ante hos alii fuerunt homines.

Resp. Conc. *major. Min.* primam partem dist. Ars agriculturae perfecta supponit, etc.; conc. Rudis et incipientis, praesertim cum terra adhuc virgo fertilior erat, nec ingenti cultura opus erat ut victui necessaria redderet; neg. Secundam partem nego, greges etiam custodiuntur a feris et ne dissipentur.

Obj. 2.º In eodem cap. Genes. v. 7 legitur: *Nonne si bene operis recipies: siu autem male, statim in foribus peccatum aderit?*

(1) Rapport sur les progrès de l' Anthropologie.—(2) Conf. Mir S. J. *La Creacion*, c. 46.

et v. 14. *Omnis igitur qui invenerit me occidet me.* Atqui si praeter Adamum et Evam alii non erant homines, nec fores intelliguntur, quae portae sunt civitatis ubi orientales judicia exercebant, et timor Caini inanis, cum nullus praeter Adamum et Evam potuisset eum invenire. Ergo...

Resp. Neg. *min.* primam partem. Hebraica littera habet: «*Nonne nisi benefeceris elevare? et si non bene feceris ad ostium peccatum cubans?*» ex quibus et ex contextu v. 6. *cur concidit facies tua?* eruitur fores sumi metaphorice pro facie et conscientiae remorsu ut sensus sit: «*Nonne si bene feceris erecto capite incedes? si vero male egeris in facie tua manifestabitur peccatum.*» quod tamquam canis cubans fores animae obsidet, Canis hic est vermis conscientiae, mentis turbatio et indignatio, ira Dei, omnesque aerumnæ praesentes et aeternae, quibus Deus peccata punit. Ad secundam partem respondet S. Ambrosius (1): «*Potuisse Cain, et parentes (Adam et Evam) parricidas timere, qui docuerat parricidium posse committi; potuerunt enim et parentes de filio discere, quod didicerant posteri de parente.*» Potuit ulterius et de facto timere mortem a fratribus et nepotibus suis infligendam. Intra centum triginta annos, quibus Adam tunc vixerat (Gen. V. 3), cum pro Abele datum est ei Seth (Genes. IV, 25) homines profecto multiplicari potuerunt. Alios non admittere homines praeterquam quos Scriptura commemorat hoc loco, eorum est, ait S. Augustinus (2), qui «*parum considerant non omnes homines, qui tunc esse potuerunt, scriptorem sacrae hujus historiae necesse habuisse nominare, sed eos solos, quos operis suscepti ratio postulabat.*» Propositum quippe scriptoris illius fuit... per successiones «*certarum generationum ex uno homine propagatorum pervenire ad Abraham, ac deinde ex ejus semine ad populum Dei.*»

Obj. 3.º Iterum Genes. IV. 17 dicitur: *Cognovit autem Cain uxorem suam, quae concepit et peperit Henoch; et aedificavit civitatem, vocavitque nomen ejus ex nomine filii sui Henoch.* Sed non videtur possibile Cainum duxisse uxorem, nec tot congregari homines ad civitatem condendam nisi alii protoparentes ab Adamo et Eva concedantur. Ergo...

Resp. Dist. *minor.* Si alii non praesupponunt homines praeter recensitos in Scriptura; conc. Si alii non recensiti quidem, sed orti ab Adam et Eva praesupponuntur ut debent; neg. Et quidem Adam non tantum genuisse filios sed et filias ipsa sacr. Scriptura testatur (3): *Et facti sunt dies Adam, postquam genuit Seth, octo-*

(1) De Cain et Abel L, 2, c. 9.—(2) De civit. Dei L, 15, c. 8.—(3) Genes. V, 4.

genti anni: genuitque filios et filias. Duxit igitur Cain uxorem, sororem aliquam suam prout in ortu generis humani necessum erat, cum tunc, ait S. Augustinus (1) non essent «*ulli homines, nisi qui ex illis duobus (Adam et Eva) nati fuissent, viri sorores suas conjuges acceperunt quod profecto quanto est antiquius commellent necessitate, tanto postea factum est damnabilius Religione prohibente.*» Alios filios praeter Cainum et Abelem ante Seth genuisse Adam jam supra duce Augustino asseruimus, unde circulo centum triginta annorum et amplius, sufficiens temporis spatium erat ut a filiis et nepotibus Cain civitas constitueretur, quae aliunde non nostris similis, sed solis tuguriis constans confingenda est.

34. Obj. 4.º S. Paulus (2) ait: v. 12. *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, et per peccatum mors, et ita in omnes homines mors penetravit in quo omnes peccaverunt.* v. 13. *Usque ad legem enim peccatum erat in mundo: peccatum autem non imputabatur cum lex non esset.* v. 14. *Sed regnavit mors ab Adamo usque ad Moysen, etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem praevercationis Adae.* Unde sic: ruina Adami ejusque generis ex eo provenit quod ei imputaretur peccatum. Sed peccatum aliquando *cum lex non esset* i. e. nec naturalis vel saltem non sufficienter cognita *non imputabatur.* Ergo ante Adamum alii homines valde rudes, animalibus similes extiterunt, quibus peccata non imputarentur.

Resp. Neg. *min.* quae in falsa sacri textus expositione nititur. Quamvis enim verba Scripturae *Usque ad legem enim* etc. sint valde obscura et varie a Patribus exponantur (3), certum est tamen sermonem esse de hominibus ab Adam descendentibus unanimi Patrum consensu et litterae contextu: *Sed regnavit mors ab Adamo usque ad Moysen*, nam illo declarantur quinam fuerint illi homines morti obnoxii licet eis peccatum transgressionis legis non imputaretur. Vult Paulus a verbis *usque ad legem*... ut particula causalis enim indicat, probare quod nuper asseruerat i. e. transmissione peccati Adae mortem in omnes homines pertransilisse. Usque ad legem, ait, *peccatum erat in mundo* i. e. toto tempore quod inter Adamum et legem scriptam interfuit homines peccabant. *Peccatum autem non imputabatur cum lex non esset*, i. e. peccatores autem ordinaria providentia Dei non puniebantur aliqua lege morte temporali, quemadmodum postea lege a Moyse divinitus lata puniti sunt. Nihilominus *regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos,*

(1) De civit. l. 15, c. 16.—(2) Rom. V. 12.—(3) Vid. Toletum in epis. ad Rom.

qui non peccaverunt actu ut parvuli, in similitudinem praevocationis Adae, qui actu peccavit.

35. Obj. 5.º S. Augustinus De civit. Dei (1) negavit antipodas esse, quia non intelligebat, quo pacto ab Adamo provenire potuissent. Zacharias R. P. (2) Virgillii cujusdam sententiam antipodas existere affirmantis, simili ratione sententiam esse «perversam et iniquam doctrinam» statuit. Ergo cum jam certo constet antipodas esse, necesse est eos ab alio quam ab Adamo ortos esse.

Resp. Dist. antec. S. Augustinus et Zacharias P. P. rejiciunt ac damnant antipodum existentiam, prout tunc asserbatur oppositae ad dogma catholicum de unitate originis generis humani; conc. prout nunc, absque hac oppositione; nego. Loquebatur hypothetice, non absolute. S. Augustinus ideo respuebat quia «aliquos ex hac in illam partem oceani immensitate» trajecta, navigare ac pervenire potuisse, ut etiam illic ex uno illo «primo homine genus institueretur humanum» absurdum ei videbatur. Zacharias, eo quod juxta Virgilium «alius mundus et alii homines sub terra sint, seu sol et luna.» Sed has rationes nihili hodie faciendas esse ex statim subjungendis constat.

Obj. 6.º Americae incolae ab Adamo descendere haud possunt, cum eorum regio ab aliis mundi partibus immensis maribus sejuncta sit. Ergo americani etc.

Resp. Neg. antec. ejusque ration. Hodie omnes geographi norunt fretum Behring; per quod facilis est transitus ex Asia ubi incunabula fuerunt generis nostri in Americam septentrionalem. Etiam certum est fluentem aquae frigidae quod inde ab Oceano septentrionali per fretum Behring in Oceanum pacificum labitur, errantes naves ad littora americana deferre. D. Bancroft (3) testatur ab anno 1852 ad 1875 collectas esse in Californiis 28 naves asiaticas. De origine tandem asiatica americanorum constat: a) ex indigenarum Americae physica constitutione, quae multa cum asiaticis communia habet. b) Ex idiomatum affinitate. c) Ex traditionibus et ritibus apud Americanos inventis v. g. creationis primi parentis, diluvii, circumcisionis, sabbati, anni jubilai etc.

36. Obj. 7.º Tanta diversitas in colore una cum varia cranei forma qualis inter aethiopem et europeum cernitur, non una et communi origine explicari valet. Ergo...

Resp. Dist. antec. Non una et communi origine immediata; conc. mediata et remota. cum genus humanum per orbem dispersum medii ambientis influxum subit; neg. Hoc argumentum n. 32. ratio-

(1) Lib. 16, c. 9.—(2) Epist. ad Bonif.—(3) The native races of the Pacific states of North America.

ne c), praecoccupavimus, nunc juvat addere ex clarissimo Ubal-di (1) «color africanorum ex climate evidenter ortus est, crescit enim vel minuitur pro varia distantia a linea aequatoriali, et multatis adjunctis et regione, sensim sine sensu immittitur... color niger oritur ex materia colorante seu pigmento, quod pervadit cellulas reticuli Malpighiani, quae materia aliquando absorberi potest et tunc nigredo minuitur vel cessat, ut dicitur factum esse in pluribus nigris in Guyana degentibus; et viceversa color niger in albis produci potest vel ex morbo, praesertim in illo, quem medici ideo medanosim appellant, vel ex climatis ardore ut observatum est de lusitanis in variis locis indiarum orientalium, et de judaeis in Malabar... Cerebrum nigritarum tum forma tum volumine non differt a cerebro aliorum hominum, et etiam cranium non ita ingens discrimen praesertim imo aliquando inter ipsos europaeos reperiuntur crania prorsus similia craniis nigritarum.» Polygenista Morton, refert Vigouroux (2) dimensus est 1,256 crania; minima stirpis albae capacitas numero 75 repraesentabatur, maxima nigritarum numero 94. Hae sunt praecipuae differentiae inter europaeum et aethiopem; inter alias stirpes longe minores sunt, quare evidens est nullum esse solidum fundamentum ad distinguendas specificae hominum stirpes.

37. Obj. 8.º Licet anthropologiae gentium quoad hominis formationem plus minusve revelationi divinae concordent, certum est tamen plures antiquitatis populos tanquam aborigenes, autochthones et solo, quem incolebant, ortos habitos esse. Ergo...

Resp. Id credidisse traditione primitiva obscurata ratione polytheismi ac emanatismi rerum evolutivi; conc. Traditione bene fundata aut vel a longo nostrae comparabili; neg. Antiqui populi, docet Perrone (3); sinnata quadam gloriolae cupidine ducti coeperunt inter se de antiquitate decertare; decerant documenta (verum Deum, revelationem de creatione hominis ignorabant) unde eruere, a quibus primum incolis regio quaelibet habitari coepisset. Hinc factum est, ut appellari coeperint indiginae, seu inde nati vel autochthones, etc., perinde ac si non aliunde originem traxissent. Quibus accesserunt poetae, qui mythis suis hanc opinionem amplificaverunt. Caeterum nationalis haec seu provincialis gloria minime obfuit, quominus gentes omnes vestigia servarent «primaevae traditionis circa originem hominis.» ut in thesi vidimus.

(1) Introd. in Sac. Scrip. P. 1. Thes. 38, p. 2.—(2) Manuel bibliq. tom. 1, n. 306.—(3) De Deo creatore, not. n. 252.

SCHOLION.

De hominis antiquitate.

38. Hoc scholio, alius modernorum error profligandus est. Aliqui scientiarum naturalium cultores originem hominis siminam veram supponentes, vel a revelata hominis creatione sive praescindentes, sive eam parum considerantes affirmant primam hominis in mundo apparitionem pluribus annorum myriadibus epocham a Moyse assignatam superare. Fabulantur ossa hominis ejusque industriae vestigia, instrumenta scilicet, lapidea, aenea, ferrea in antiquissimis stratis quaternariis dictis, ab imis ad superiora procedendo successive reperta, clare manifestare hominem initio sylvestrem et barbarum fuisse, ita capite et corpore configuratum ut vix a simiis discerneretur, lege tamen progressus actum tres percurrisse aetates lapideam, qua metallorum usum ignoravit, aeneam, qua arma aenea sibi fabricare coepit, ferream tandem qua ferri usum adhibuit. Inde arguunt, admittendum esse hominem *prae-historicum* aliquem longe ante Adamum extitisse, vel Bibliam falli cum generi humano non ultra 8,000 vel 10,000 ann. aetatis concedit. Sunt inter catholicos (1), qui existimant haec cum revelatis conciliari posse, si dicamus hominem quaternarium nihil habuisse cum Adamo commune atque ad speciem pertinuisse omnino extinctam: credo eos falli ex probatis nn. 30, 31: Cardinalis Gonzales (2) ait, theologicè est exposita periculis et difficultatibus; philosophicè est praematura et periculosa.

Dico: Primi hominis creationem non posse extra limites chronologiae mosaicae collocari.

39. *Nota.* Chronologia sacra illa est, quae ex libris sacrae Scripturae eruitur. Prout ab Abraham ad Christum extenditur, licet in nonnullis obscura sit, differentiae tamen communem summam non multum aut arguit aut minuit. Contrarium evenit in chronologia mosaica, quae cc. V, XI Genes. textitur et tempora complectitur, quae inter Adamum et Abraham fluxerunt. Textus enim hebraicus, quem sequitur Vulgata, LXX interpretum et Samaritanus non concordant tum in numero annorum, tum in numero patriarcharum. Ecclesia occidentalis dum in Vulgata non discedit ab Hebraea littera et numerat a creatione hominis ad Christum 4,000 annos, in Martyrologio partim versionem LXX interpretum, partim alios textus sequens annos computat 5119. Hanc summam adaugent orientales ecclesiae, Constantinopolitana vult in eadem periodo annos effluxisse 5,509. Non minus variant auctores chronologi. S. Hieronymus computavit summam omnium minimam 3,941 annos, Clemens omnium maximam 6,621 ita ut differen-

(1) Favre d'Envieu. Les origines de la terre et de l'homme; Palmieri S. J. *De Deo creatore*, thes. 27.—(2) *La Biblia y la ciencia*, Tom. 2.º c. 3, p. 364.

tia ad annos 2,680 pertingat. Inter haec extrema vel similia addendo annos, qui a Christo ad nos lapsi sunt, collocari debent primam hominis creationem, contendimus. Non enim fas putamus, cum Lamy (1) ex hac opinione diversitate concludere, nullam dari chronologiam biblicam... licitum esse unicuique supponere tot pro libitu saecula, aut tot in textu generationes esse omissas quot necessariae ipsi videntur ut concordia ineatur inter chronologiam mosaicam, aut arbitrarías geologorum supputationes... aliqua omisio gratuito supponi nequit, requiritur aliquid omissionis indicium. Imo omisio alicujus nominis difficile supponeretur in genealogia antediluviana... hoc quippe modo digesta est: *Adam natus annos centum triginta genuit Seth: Seth natus annos centum quinquaginta quinque genuit Enos... etc.* Ubi manifestum est nullam ingeri posse generationem sive inter Adamum et Seth, sive inter Seth et Enos, nisi dicatur textum hujus genealogiae esse corruptum.

40. Prob. 1.º Ex ratione a) n. 32, historia a Moyse conscripta etiam praescisive ab inspiratione divina ut vera tenenda est. Ergo creatio primi hominis intra limites temporis a Moyse praefixos continenda est.

Confir. Homo a caeteris animantibus secernitur facultate ore tradendi litterisque consignandi transactionum temporum historiam. Ergo primario et principaliter non ex geologia, sed ex historia sive tradita sive scripta humani generis primordia enucleanda sunt. Statuere hominem primo creatum fere animal fuisse et pedetentim ex ultima barbarie ad civilem culturam conversum esse, praeterquam quod repugnat fidei (inf. c. II), adversatur historiae quae testatur (2): nullam hominum tribum sibi relictam a barbarie in civilitatem devenisse, dum plura in contrarium transitus scilicet politioris culturae in barbariem exempla offert. Asia olim magna cultura florens, hodie fere barbara est: Graecia et Roma, quae nobis suam civilitatem dederunt, acceptam habebant ex Aegypto et Chaldaeae, quarum regionum populi primo civilitate donati sunt, ut proximiores locis quibus homo hanc lucem aspsit.

2.º Tunc deberet primi hominis creatio extra limites chronologiae mosaicae reperiri, si in contrarium valida prefereretur argumenta. Atqui nec geologi, nec historiographi hactenus proferre poterunt. Ergo...

41. Non geologi, nam. a) Hi generatim incertis hypothesibus, gratuitis affirmationibus, labilibus conjecturis nituntur, quae firmum et omni alio iudicio probatum, verum Moysis testimonium non elidunt, b) Speciatim aetates lapidis, aenei ac ferri se mutuo exceperunt, signumque esse diversae culturae gradus, sentiuntur. Dum graeci et romani omnis generis metalla affabre elaborabant, scythae, germani aliique populi lapideis osseisque instrumentis utebantur. Tacitus (3) de moribus germanorum ait: «sola in sagittis spes, quas inopia ferri ossibus asperant.» Hebraei quoque

(1) In Genes, V, 25.—(2) Vigouroux. *Man. bibliq.* n. 299.—(3) XL, XLVI.

lapidibus utebatur cum jam metalla confare scirent. Exod (1): *Tulit illico Sephoram acutissimam petram et circumcidit praepitum filii sui. Josue dictum est (2): Fac tibi cultros lapideos, et circumcides secundo filios Israel.* Hos cultros detexit in sepulchro Josue anno 1871 Praesbyter Richard comprobavitque veritatem versionis LXX interpretum, qui textui hebraico Josue. Cap. 24. v. 30 addiderunt: *Ibi posuerunt cum eo in monumento in quo sepelierunt eum, ibi cultros petrim, in quibus circumcidit filios Israel in Galgalis, cum eduxit eos de Aegypto, sicut constituit eis Dominus et ibi sunt usque in hodiernum diem.* Jam vero hi lapides ita similes sunt iis qui intra viscera terrae comperiuntur ut nisi locus inventionis, certa historia prohiberent, eos fuisse hominum rudium et antiquissimorum palaeontologi omnes dicitarent. Nec opus est ad historias antiquas recurrere, adhuc hodie inter indigenas Africae, Australiae, Americae Septentrionalis lapidis usus viget, non licet igitur e rusticitate instrumenti ad antiquitatem utentis arguere. Totum denique geologorum hac in re assertum falsum probarunt celebres excavationes Doctoris Schlieman, qui ruinas antiquae Trojae effodiens in superioribus stratis solum instrumenta scilicet invenit, in inferioribus et profundioribus (16 metr.) cultellos aliaque utensilia lapidea una cum pretiosa suppellectili ex auro, argento, aereque confecta. Aderant quoque vasa figulinae artis elegantissimae formae, figuris ornata varioque colore depicta, quae certe populo rudi minimeque exulto tribui nequeunt. c) Pariter supponunt, non probant ossa humana, artis instrumenta antiquitate donari stratorum in quibus reperiuntur, ac strata in sua formatione plura et plura saecula impendisse. Primum constat, quia in stratis minime rupeis uti sunt quaternaria ex lapillis, arena lutoque confectis facile est pluviarum copia, aquarum fluxus impetu, inundationum stragibus solum emolliri ac removeri resque ponderosas superficie in ima strata descendere, et non e contra ex imis superiora ascendere. Secundum, hoc uno facto demonstratur, sedimentorum Nili exploratores repperunt prope Memphim statuum colossalem regis Ramses, cuius basis fere decem pedes anglicos alte sepulta jacebat. Credentes, verius diceret fingentes, sedimenta Nili paulatim ac uniformiter alia aliis superponi, asserebant unoquoque saeculo tres pollices cum dimidio acquirere altitudinis, aliis alias incrementi leges statuentes. Inde fuerunt, qui statuae audaciam 12,000 ann., qui 16,000, qui 20,000 ann. Omnium horum audaciam fregit linguamque compressit Dr. Ostborne (3) producto testimonio scriptoris arabis Abdallatif, qui saeculo XIII describebat inventam statuam ab omni sedimento liberam. d) Nec juvat confugere ad ossa humana in speluncis quibusdam una cum ossibus animalium jam nunc penitus extinctorum v. g. Elephantis primigenii, ursi spelaei etc. permixta, nam identitas loci non prodit, ut vidimus, temporis simultaneitatem, nec certum est animalia illa esse perantiqua ita ut ultra 8,000 ann. progredi necessum sit.

(1) IV. 25.—(2) Jos. V. 2.—(3) Ap. Ubalidi Introd. in Sacram Scripturam.

Elephans primigenius forte inter nives Septemtrionis adhuc latitat. Imo licet daremus animalia illa in sua origine esse vetustissima, quid prohiberet dicere hominem in terris exstitisse cum ursi spelaei genus v. g. ad interitum vergebat? Si addis speluncas fuisse olim ab hominibus inhabitatas Job. XXX. 6; 1 Reg. XXII. XXIV; 1 Machab. II etc.: ad sepelienda cadavera quaesitas apud hebraeos Genes XXXIII. in Italia apud Etruscos etc. inanitas argumenti manifestior erit. Idem dicitur proportione servata de habitacionibus lacustribus Helvetiae et tumulis conchyliorum Daniae, quorum remotissima aetas nonnisi ex instrumentis lapideis probatur, nam quod addunt de lenta elevatione littoris maris Daniae supponunt, cum demonstrare non valeant adversarii semper constanti lege factam esse. Anno 1538 littus puteolanum viginti pedes supra mare nocte una elevatum est. e) Nec prodest craniorum forma. De Quatrefages (1), nobis hac in re contrarius, ossa et crania hominis in stratis et speluncis reperta in sex distinxit familias. Earum quinque suis caracteribus et notis homines designabant minime nunc viventibus intelligentia inferiores; una dumtaxat *Canstadii* dicta propter cranium longum et planum, mentumque valde prominens, ossa larga aliaque indicia hominem primitus fuisse prorsus sylvestrem et barbarum revelabat. Ast crania hujus familiae inventa sunt etiam in sepulchris medi aevi, nec desunt exemplaria in recentioribus Europae coemeteris, quare dicendum est haec crania esse respective ad alia defectuosa in sui configuratione, esse vero signum rusticitatis et antiquitatis omnino negandum (2) Cranium typicum hujus familiae est juxta ipsum De Quatrefages cranium in specu Neanderthal ad Rhenum prope Dusseldorf inventum. Opinatur (3) D. Fuhlrott aetatem habere ducentorum millium annorum. Bruner-Bey in eo antiquum celam. D. Mayer hominem Cossacum, anno 1814 interfectum agnoscent, ex quibus quam dubia mendosa et futilia sint argumenta palaeontologorum claret.

42. Non historiographi, qui ex chronologiis aegyptiorum chaldaeorum, indorum et sineusium plures annorum myriades cocerant, nam; a) Testimonium Moysis, ut jam saepe diximus, omnibus, certitudinis criteriis fulcitur, fides igitur ipsi deneganda non est, etiamsi alii libri non ita certi et contradicant, Judaei, quibus scribebat Moyses Aegypti ubi degerant, Chaldaee unde oriundi erant non ignorabant traditiones, impossibile ergo erat Moysi eis recentem ortum persuadere, nisi hic certa constantique traditione probaretur. b) Quia sicut antiqui sapientes et fabulosas reputarunt hujusmodi annorum computationes v. g. Cicero (4) qui ait: «Chaldaei quadraginta septuaginta millia annorum monumentis se habere delirant, in quo quia se non posse argui putabant, liberum sibi crediderunt mentiri» Eusebius (5): «Complura volumina veterum historiarum perlegi sive quae apud chaldaeos, assyriosque narrantur, sive quas, minute aegyptii praescribunt, sive denique quas graeci referunt... Porro et aegyptiorum multae

(1) L'espèce humaine.—(2) Moigno. Les splendeurs de la foi. L. 2, c. 8.—(3) Hamard, Controverse 1881.—(4) L. 1. de divin.—(5) L. 1. Cronic.

»feruntur insanæ historiae, itemque chaldaeorum. Et quidem hi
 »plusquam quadraginta annorum myriades temporibus suis conti-
 »nere se putant. Aegyptii autem deorum, semi-deorum, praeterea-
 »que manium et mortalium aliorum regum multas delirantium fa-
 »bulas nectunt.» Non secus hodierni et prudentiores chronologi
 »veluti fictas rejiciunt, omniaumque populorum fastos intra tempo-
 »ra biblica contineri putant. De indis M. Lassen (1) testatur:
 »Ante annum 1.200 (a. c.) omnem indorum historiam esse incan-
 »tamentum» Klaproth (2); »tabulas astronomicas indarum
 »etiam antiquissimas saeculo VII aerae nostrae fuisse confectas et
 »in tempora anteriora relatas per computa astronomicam.» Idem esto
 »judicium de tabulis astronomicis chaldaeorum, quas, ostendit La
 »Place (3), octingentis annis non excedere aeram christianam,
 »neque antiquiorem esse astronomiam aegyptiorum. De his ultimis
 »monuit olim Eusebius (l. c.): »Reputandum sedulo est plures
 »fortasse Aegyptiorum reges una eademque aetate extitisse; nam-
 »que et thinitas regnavisse ajunt et Memphitas et Soitas et Aethio-
 »pes eodemque tempore alios; videntur quoque alii alibi imperium
 »tenuisse atque hae dynastiae suo quaeque in nomo se continuisse,
 »ita ut singuli reges haud successivam potestatem acceperint, sed
 »alios alio loco eadem aetate regnaverit.» Deest proinde basis chro-
 »nologiae aegyptiacae ut mira modernorum varietas ostendit. In-
 »itium primi regis Menes contigit juxta Henne de Sagens
 »ann. 6467 (a. c.) juxta Palmer, cui proxime accedunt alii tres
 »auctores ann. 2.224 (a. c.) (4). Veram sensuum historiam nullus
 »est, qui eam 2.400 an. (a. c.) vetustiorum faciat, nec ad majorem an-
 »tiquitatem quidquam valent tabulae astronomicae ut de chaldaicis
 »et indicis dictum est (5).

Finem imponamus huic capiti verbis S. Augustini (6), qui
 postquam ostenderit non fidem dandam cuidam epistolae Alexan-
 dri M. prosequitur: »quanto minus credendum est illis litteris, quae
 »multa millia annorum praeteritis temporibus adseribunt (quae
 »plenas fabulosis velut antiquitatibus proferre voluerint (al. volue-
 »runt) contra auctoritatem notissimorum divinorumque librorum,
 »quae totum orbem sibi crediturum esse praedixit, et cui totus or-
 »bis, sicut ab ea praedictum est, credidit; quae vera se narra-
 »praeterita, ex his quae futura praenuntiavit, cum tanta veritate
 »implemur, ostendit.» Et infra de historiis Aegyptiorum (7): »Frus-
 »tra itaque vanissima praesumptione garrunt quidam dicentes, ex
 »quo rationem siderum comprehendit Aegyptus, amplius quam
 »centum annorum millia numerari... Cum enim ab ipso primo ho-
 »mine, qui est appellatus Adam, nondum sex millia annorum com-
 »pleantur, quomodo non isti ridendi potius, quam referendi sunt,
 »qui de spatio temporum tam diversa, et huic exploratae veritati
 »tam contraria persuadere conantur? Cui enim melius narranti
 »praeterita credimus, quam qui etiam futura praedixit, quae pre-
 »sentia jam videmus?»

(1) Indische alrethums Kunde. t. I.—(2) Mem. rel. de l'Asie.—(3) Expos. du sept. du monde.—(4) Vid Vigoureux Man. bibliq. in Genes.—(5) Vid. Mir. S. J. La Creacion cc. 44, 45.—(6) De Civit. Dei, l. 12, c. 10.—(7) Ibid. l. 18, c. 40. De Civit. Dei.

CAPUT II.

De natura hominis.

De essentiali hominis constitutione seu natura, multa tradunt philosophi sola ratione ducti; nos illa supponentes, ea solum breviter attingemus quae theologica roborantur confirmatione, quaeque sunt veluti fundamentum ut Deum, nostrum esse finem ultimam agnoscamus.

ARTICULUS I.

De esse compositi humani.

THESIS VI.

Homo est substantiale compositum ex corpore et anima spirituali.

Praeter materialistas negant hodie hanc thesim spiritistae, unionem inter corpus et animam mere accidentalem, quae mediat inter instrumentum et artificem asserentes; physiologi nonnulli affirmantes hominem aliaque animantia non esse nisi turmam ordinatam cellularum viventium quarum unaquaeque propriam animulam habeat, unde homo non esset unum vivens per se, sed exercitus ordinatus plurium viventium.

43. Thesis est de fide. Prob. 1.º Conc. Vaticanum (1) innovat definitionem Concil. Lateranensis IV (2). »Firmiter credimus et simpliciter confitemur, quod unus solus est verus Deus... (qui) utramque de nihilo condidit creaturam, spirituales et corporales; angelicam videlicet et mundanam; ac deinde humanam, quasi communem ex spiritu et corpore constitutam.» Atqui natura humana abusive diceretur constitui »ex spiritu et corpore» si unio esset solum accidentalis, quae rem supponit constitutam. Ergo unio inter corpus et spiritum est substantialis ac substantiale compositum parit. In symbolo S. Athanasii profitemur Christi D. unitatem exemplo assumpto ab unitate composita naturae humanae: »Nam sicut anima rationalis et caro unus est homo, ita Deus et homo unus est Christus.»

2.º Ubi in Sacra Scriptura sermo est de hominis natura constan-

(1) Const. Dei Filius, c. 1.—(2) C. Firmiter.